

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.III.96/2022/9.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2022. november 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék 2022. június 01. napján kelt 21.B.162/2019/77. számú ítéletét ***megváltoztatja azzal, hogy***

Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. vádlottak vonatkozásában a pénzüsszegek megfizetésére irányuló magatartási szabályokat előíró rendelkezéseket mellőzi.

Az elsőfokú eljárás befejezéséig 1.689.674,- (Egymillió-hatszáznyolcvankilencezer-hatszázhetvennégy) Ft bűnügyi költség merült fel, melyből Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. vádlott egyetemlegesen kötelesek megfizetni 1.155.074,- (Egymillió-százötvenötezer-hetvennégy) Ft-ot, Terhelt4 IV. r. vádlott külön 519.600,- (Ötszázötvenkilencezer-hatszáz) Ft-ot, míg a fennmaradó 15.000,- (Tizenötezer) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú eljárásban 14.400,- (Tizennégyezer-négyszáz) Ft bűnügyi költség merült fel, melynek megfizetésére Terhelt4 IV. r. vádlottat kötelezi az állam javára.

Egyebekben helybenhagyja azzal az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy annak száma 21.B.162/2019/339; a bevezető részben a 2019. november 20. napjától 2020. október 13. napjáig feltüntetett napokat mellőzi; Terhelt1 I.r vádlott személyazonosító igazolványának száma: szám1; Terhelt2 II.r. vádlott személyazonosító igazolványának száma: szám2.

I n d o k o l á s

[1] A Győri Törvényszék a 21.B.162/2019/77. számú ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 1 rb bűnsegédként, bűnszövetségben, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rb folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], és 1 rb bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], ezért az I. r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 250 napi tétel pénzbüntetésre, valamint 3 év gazdálkodó szervezet általános vezetése foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetést végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette, majd rendelkezett a szabadságvesztés

végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000 Ft-ban állapította meg, így a kiszabott pénzbüntetés összege összesen 1.250.000 Ft. A bíróság a pénzbüntetés megfizetésére 12 havi részletfizetést engedélyezett az I. r. vádlott részére azzal, hogy az első részlet összege 150.000 Ft, a további részesek 100.000 Ft összegűek, az első részletet az ítélet jogerőre emelkedését követő hónap 15. napjáig, a további részesek pedig minden hónap 15. napjáig esedékesek. Rendelkezett arról, hogy a részletfizetés elmulasztása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Magatartási szabályként előírta, hogy Terhelt1 4 részletben 2024 és 2027 között évente január 15. napjáig fizessen meg 700.000-700.000 Ft-ot teljesítési letétként a Győri Törvényszék letéti számlájára.

[2] Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét 1 rb üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 1 rb bűnsegédként, bűnszövetségben, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 1 rb bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §] állapította meg, ezért halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 250 napi tétel pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet általános vezetése foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette, majd rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 8.000 Ft-ban állapította meg, így a kiszabott pénzbüntetés összege összesen 2.000.000 Ft. A bíróság a pénzbüntetés megfizetésére 12 havi részletfizetést engedélyezett a II. r. vádlott részére azzal, hogy az első részlet összege 240.000 Ft, a további részesek 160.000 Ft összegűek, az első részlet az ítélet jogerőre emelkedését követő hónap 15. napjáig, a további részesek pedig minden hónap 15. napjáig esedékesek. Rendelkezett arról, hogy a részletfizetés elmulasztása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Magatartási szabályként előírta, hogy a II.r. vádlott 2024. január 15. napjáig 500.000,- 2025. július 15. napjáig 500.000,- Ft-ot fizessen meg teljesítési letétként a Győri Törvényszék bírói letéti számlájára.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 1 rb folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], 1 rb felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [349. § (1) bekezdés c) pont], ezért halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet általános vezetése foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette, majd rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 3.000 Ft-ban állapította meg, így a kiszabott pénzbüntetés összege összesen 900.000 Ft. A bíróság a pénzbüntetés megfizetésére 12 havi részletfizetést engedélyezett az III. r. vádlott részére azzal, hogy a részesek összege 75.000 Ft, az első részlet az ítélet jogerőre emelkedését követő hónap 15. napjáig, a további részesek pedig minden hónap 15. napjáig esedékesek. Rendelkezett arról, hogy a részletfizetés elmulasztása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Magatartási szabályként előírta, hogy Terhelt3 III. r. vádlott 4 részletben, 2024 és 2027 között évente január 15. napjáig fizessen meg 625.000-625.000 Ft-ot teljesítési letétként a Győri Törvényszék bírói letéti számlájára.

[4] Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 1 rb folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet általános vezetése foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, majd rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről. A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 2.500 Ft-ban állapította meg, így a kiszabott pénzbüntetés összege összesen 500.000 Ft. A bíróság a pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett az IV. r. vádlott részére azzal, hogy a részletek összege 50.000 Ft, az első részletet az ítélet jogerőre emelkedését követő hónap 15. napjáig, a további részletek pedig minden hónap 15. napjáig esedékesek. Magatartási szabályként előírta, hogy 2022. december 15. napjáig teljesítési letétként fizessen meg a Győri Törvényszék bírói letéti számlájára 500.000,- Ft-ot.

[5] Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[6] Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére súlyosítás, I. és II. r. vádlottakkal szemben a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezés mellőzése és közügyektől eltiltás, III. r. vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás, IV. r. vádlottal szemben a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása és a próbaidő tartamának felemelése, valamint pártfogó felügyelet elrendelése érdekében jelentett be fellebbezést.

[7] Terhelt1 I. r. vádlott védője a bünszövetségben való elkövetés mellőzése, Terhelt3 III. r. vádlott védője enyhítés érdekében éltek jogorvoslattal.

[8] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.234/2022/2-I. szám alatti átiratában utalt arra, hogy a felülbírálat II-IV. r. vádlottak esetében korlátozott. Tekintve, hogy az I. r. vádlott esetében a fellebbezés a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás minősítését támadja, ezért e körben I. r. vádlottra az 590. § (4) bekezdése is irányadó azzal, hogy e bűncselekményre teljeskörű a felülbírálat, azaz a tényállás megalapozottsága is vizsgálendő.

[9] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság sem abszolút, sem relatív eljárási szabálysértést nem vétett a bizonyítási eljárás során, a megállapított tényállás megalapozott, a bíróság kellő indokát adta annak is, hogy a bünszövetséget, mint minősítő körülményt miért látta megállapíthatónak. Az e körben adott indoklás alapján azonban szintén rögzítendő, hogy a vádlottak a terhükre rótt költségvetést károsító bűncselekményt folytatólagosan, és üzletszerűen is elkövették. Nem értett egyet az I. és II.r. vádlottak elsőfokú bíróság által meghatározott bűnsegédi elkövetői alakzatával, álláspontja szerint ugyanis a Kft1 vonatkozásában adott cselekvőségük felbujtói magatartásként értékelendő.

[10] Kifogásolta az egyes vádlottakkal szemben alkalmazott büntetéseket is, hivatkozva arra, hogy a vádlottak vonatozásában további súlyosító körülményként kell értékelni a bünszövetségben, folytatólagosan történő elkövetést és IV.r. vádlott kivételével a többszörös halmazatot is. Utalt arra, hogy ezzel szemben a vagyoni hátrány részbeni megfizetése igen csekély mértékben írható a vádlottak javára, mivel annak összege a tényleges vagyoni

hátrányhoz képest elenyésző. A kárenyhítés nem tudható be a vádlottak megbánásának sem, mivel azzal a vádlottak nem a felelősségüket vállalták, hanem a végrehajtandó szabadságvesztést kívánták elkerülni. Hivatkozott arra is, hogy az üzletszerűség, mint minősítő körülmény megállapítása mellett a bünszövetségben történő elkövetés értékelhető, a rendszeres haszonszerzésre törekvés és a szervezett elkövetés nem. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság I-III.r. vádlottak büntetésének végrehajtását felfüggesztette, pártfogó felügyeletüket nem rendelte el, ezzel együtt azonban magatartási szabályként írta elő az általuk vállalt összegek megfizetését. Kifogásolta, hogy ennek hiányára az elsőfokú bíróság az ítélet indoklásában ugyan rámutatott, de mindezt figyelembe venni nem lehet, ezért az erre vonatkozó indoklást mellőzni kérte az elsőfokú ítéletből. Nem osztotta a törvényszék azon hivatkozását sem, hogy a vádlottak vállalták az általuk okozott vagyoni hátrány meg nem fizetett további összegének a megtérítését. Pontosán megjelölve az egyes vádlottak által már megfizetett, illetve vállalt összegeket, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényszék fenti megállapítása nem állja meg a helyét. Hivatkozott arra, hogy az átiratban írt korrekció mellett a büntetéskiszabási tényezőkre tekintettel a vádlottakkal szemben a törvényi minimumban, illetve IV.r. vádlott esetében enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott büntetések eltúlzottan enyhék. Jelzete, hogy számításai szerint a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés is korrekcióra szorul megjelölve az általa helyesnek vélt összegeket is. Ezen fentiekben írt változtatások mellett egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[11] Terhelt I.r.vádlott védője a fellebbezés írásbeli indoklásában a Kft1. vonatkozásában elkövetett költségvetési csalás minősítéséből a bünszövetségre utalás mellőzésére irányuló fellebbezést fenntartva hivatkozott arra, hogy a többször kiegészített és módosított szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság a tényállásban az I.r.vádlott ügyvezetése alatt álló időszakra nézve a Kft2. és a Kft3. tekintetében összesen 6.339.417 Ft adóhiányt állapított meg. Erre figyelemmel az I.r. vádlott 3.540.000 Ft-ot az ítélethozatalig megfizetett és vállalta további 4 év alatt részletekben 2.800.000 Ft megfizetését is, melyre a büntetés felfüggesztésének mellőzése esetén nem lenne lehetősége. Hivatkozott arra, hogy a vádbeli időszakot tekintve, az elkövetés óta hét év eltelt, ez idő alatt az I.r. vádlott új életet épített fel, tartós párkapcsolatban él, édesanyjáról gondoskodik, tisztességes munkából tartja el magát. A védelem álláspontja szerint az elsőfokú bíróság hosszas bizonyítás eredményeként megalapozott tényállást állapított meg, a büntetéskiszabási céloknak leginkább megfelelő döntést hozott, amikor a kármegtérülést és az időmúlást jelentős enyhítő körülményként értékelve a további kármegtérítést is lehetővé tevő, végrehajtásában próbádőre felfüggesztett szabadságvesztést alkalmazott az I.r. vádlottal szemben. A végrehajtandó szabadságvesztés akadályát képezné a vállalt összeg megfizetésének és kiszakítaná az I.r. vádlottat a törvénytisztelő életmódot lehetővé tevő környezetéből is.

[12] Hangsúlyozta, hogy a védelem a kiszabott szankciót méltányosnak tartja, a fellebbezés előterjesztésére amiatt került sor, mert az I.r. vádlott szerint a bünszövetség, mint minősítő körülmény a vádban nem került említésre, arra nézve külön bizonyítás sem folyt. Azzal, hogy ilyen minősülésszerű cselekmény képezi a vád tárgyát, csak az ügyészi vádbeszéd során szembesült. Erre tekintettel védekezése sem terjedhetett ki e minősítő körülményre.

[13] A fellebbezés további részében a védő a IV. számú Büntető Elvi Döntés szempontrendszere szerint a bünszövetség kritériumait elemezte hivatkozva arra, hogy bünszövetségben elkövetett bűncselekmény tette csak az lehet, aki a bünszövetség létezését is ismerve, egészben vagy részben megvalósítja a konkrét bűncselekménynek a törvényben

meghatározott tényállását. Erre tekintettel kérte, hogy az ítéltábla változtassa meg a törvényszék ítéletét, a Kft1-t érintően a cselekmény minősítéséből mellőzze a bünszövetségre, mint minősítő körülményre való utalást, egyebekben az elsőfokú ítéletet I.r. vádlott vonatkozásában hagyja helyben.

[14] Terhelt3 III.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indoklásában az enyhítést célzó fellebbezést fenntartotta, azonban annak irányától eltérően, azon túlterjeszkedve részleteiben foglalkozott az ítélet védelem megítélése szerinti részbeni megalapozatlanságával, annak okaival, hivatkozva az elsőfokú bíróság helytelen jogértelmezésének mibenlétére is. Az Áfa tv. vonatkozó és jelen ügyben általa alkalmazandónak ítélt szabályai alapján indítványa a tényállás komolyabb mérvű korrekciójára, a III.r. vádlott terhére megállapított cselekmény eltérő minősítésére, ebből is adódóan enyhébb büntetés kiszabására irányult a próbaidő 3 évben és a pénzbüntetés napi tételszámának 150 napban való meghatározásával.

[15] Az enyhítést célzó fellebbezés keretében hivatkozott arra, hogy a III.r. vádlott 8 éve az Kft4-nél dolgozik, munkája eredményeként ma már műszaki vezetői pozíciót tölt be, a büntetőeljárás alatt több képesítést is szerzett, lakóhelyén segíti egy alapítvány munkáját, három éve házasságot kötött, közös gyermeküket várják 6 hónapos várandós feleségével. 2015 óta pszichiátriai kezelés alatt áll pánikbetegség, inszómia és az ehhez társuló klausztrofóbia betegségekkel, melyek kialakulása a büntetőeljáráshoz köthető. A III.r. vádlott támogatja nyugdíjas szüleit is, hiteltörlesztés terheli, amelyet börtönbe kerülése esetén családtagjai nem tudnának fizetni, így a letöltendő büntetés nem csak a vádlott, hanem a családtagjai számára is komoly hátrányt jelentene. Végül hivatkozott arra, hogy a lassan 10 éve folyó eljárás, a felfüggesztés 5 éves próbaideje, a magas anyagi terhet jelentő mellékbüntetés és az előírt magatartási szabályok együttesen komoly joghátrányt jelentenek, mely mellett nem indokolt a vádhatóság súlyosítási indítványának történő helyt adás.

[16] A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyész képviselője, valamint I. és III.r. vádlottak védői az átiratban, illetve az írásbeli fellebbezésben írtakkal egyezően tartották meg perbeszédeiket. A fellebbviteli főügyész képviselője az ott írtakat kiegészítve kitért a védelmi bizonyítási indítványok alapján történt további bizonyítás eljárásjogi szempontból történő megítélésére is. Ezzel kapcsolatosan, mint ahogy arra a főügyész is utalt fellebbezésében, maga is úgy ítélte meg, hogy adott körülmények mellett szólnak, hogy az indítványok nem feleltethetők meg a Be. 520.§ (1)-(3) bekezdésében írt követelményeknek, ezzel együtt az elsőfokú bíróság mindent megtett annak érdekében, hogy ne maradjanak megválaszolatlan kérdések, elvarratlan szálak az ügyben. Kétségtelen, hogy az ítéleti tényállás nagyban eltér a vádirati tényállástól, de a beszerzett és elfogadott bizonyítékokon nyugszik, így az ügyész által sem támadható alappal.

[17] Terhelt2 II.r. vádlott védője felszólalásában az ügyészi, súlyosítást célzó fellebbezés elutasítását és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, hivatkozva annak megalapozottságára, az elsőfokon kiszabott büntetés tettanyosságára. Vitatta a fellebbviteli főügyész azon hivatkozását, miszerint a vagyoni hátrány egy részének megfizetése és további költségek vállalása II.r. vádlott részéről a végrehajtandó szabadságvesztés elkerülését célozta volna. Hivatkozása szerint e kérdésben az elsőfokú bíróság a II.r. vádlott mindvégig együttműködő magatartásából, a tényállás megállapítását nagyban elősegítő nyilatkozataiból is helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a kármegtérítés, illetve annak vállalása ugyan bírói iránymutatás alapján történt, de a II.r. vádlott tényleges felelősségvállalásán alapszik.

Jelezte a védő, hogy a II.r. vádlott a másodfokú nyilvános ülés előtti napon már meg is fizette az előírt 500.000 Ft-ot. Végül hivatkozott arra, hogy a vádlott sem a cselekmény elkövetése előtt, sem azóta nem került összetűzésbe a törvénnyel, jelen eljárásban elbírált cselekménye egyszeri kisiklásként értékelhető amúgy eddigi megfelelő életvezetésében. Egy magyar és egy szlovák érdekeltségű cég tulajdonosaként közúti szállítást végez, alkalmazottakat foglalkoztatva. A cégek vezetése során többek közt a vonatkozó adóügyi szabályoknak megfelelően jár el, működését a NAV is törvényesnek ítélte. Mindezek alapján, hivatkozva arra, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés adott körülmények közt nem szolgálná a büntetési célokat, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[18] Terhelt4 IV.r. vádlott védője felszólalásában ugyancsak a törvényszék ítéletének helybenhagyására és az ügyészi fellebbezés elutasítására tett indítványt amellet érvelve, hogy az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási tényezők megfelelő értékelésével a büntetési célokat szolgáló joghátrányt alkalmazott IV.r. vádlottal szemben, melynek súlyosítása erre tekintettel nem indokolt.

[19] A fellebbezések iránya szerint az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt2 II.r. Terhelt3 III.r és Terhelt4 IV.r. vádlottak vonatkozásában a Be. 583.§ (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a Be. 590.§ (3) és (5) bekezdése szerint korlátozottan bírálta felül. E szabályok szerint végezte el a felülbírálatot Terhelt1 I.r. vádlottat érintően is a Kft1-t vonatkozásában megállapított ítéleti rész kivételével, tekintettel arra, hogy erre nézve I.r. vádlott védője nem csak a büntetést, hanem a cselekmény minősítését is támadta. Ez esetben ekként a felülbírálat a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdése értelmében teljekörű volt, vagyis a másodfokú bíróság vizsgálta az ítélet megalapozottságát is.

[20] Egyebekben az ítéltábla a Be.590.§ (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését bírálta felül. A Be. 590.§ (5) bekezdése szerint a felülbírálat ezzel együtt kiterjedt az elsőfokú bíróság eljárására is, melynek során a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy nem történt-e olyan, a Be. 607.§ (1), a Be. 608.§ (1) és a 609.§ (1) bekezdésében írt eljárási szabálysértés, amely miatt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kell helyezni. Kiterjedt a felülbírálat a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre is amennyiben a vádlottak felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének lenne helye és végül vizsgálta a bíróság a cselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését is az elsőfokú ítéletnek. A (7) bekezdésének megfelelően a másodfokú bíróság hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.

[21] Az ítéltábla ennek során az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan hibát, hiányosságot, mulasztást, amely a fenti okok alapján az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

[22] A vádirat benyújtására 2019. július 19-én került sor, majd a törvényszék a határidők betartásával előkészítő ülésre tűzte az ügyet, melyen a vádlottak nem tettek bűnösségüket beismerő nyilatkozatot, tárgyaláshoz való jogukról nem mondtak le. A tárgyaláson az elsőfokú bíróság igen széleskörű bizonyítást folytatott, kihallgatta a vádlottakat, ismertette nyomozati vallomásukat, tárgyalás anyagává tette a NAV által folytatott vizsgálat anyagát, kihallgatta az ügyben eljáró könyvvizsgálót, adónyomozót is. A terjedelmes tanúkihallgatás

keretében nyilatkoztatta a vádlotti cégekkel szerződéses viszonyba került gazdasági társaságok eljáró dolgozóit is.

[23] Az ügyben tanácsváltás történt, majd ezt követően a törvényszék újra kezdte a bizonyítást 2020. novemberében, részben a korábbi jegyzőkönyvek ismertetésével, az ott lefolytatott bizonyítást beemelve a tárgyalási anyagba, illetve a főként védelmi oldalról elhangzó felvetésekre, hivatkozásokra tekintettel további érdemi bizonyítást is folytatott, megkereséseket intézett a partner cégek felé, kihallgatta a könyvszakértőt, majd az újabb szempontok szerint szakvéleményének kiegészítésére, átdolgozására hívta fel. A bizonyítási indítványok kapcsán folytatott bizonyítás megítélését illetően az ítéltábla a fellebbezési főügyességgel azonos álláspontra helyezkedett. Valóban úgy tűnik, hogy a védelem részéről késlekedés történt a bizonyítási indítványok előterjesztése kapcsán. Önmagában azonban ez a körülmény a Be. 520.§ (4)-(6) bekezdéséből következően nem jár automatikusan az indítvány elutasításával, a bíróság mérlegelésétől függ, hogy az indítványozott bizonyítás szükséges-e a tényállás tisztázásához, ez esetben helyt ad az indítványnak, de amennyiben az az eljárás elhúzódását eredményezte, úgy a késedelmes indítványozót rendbírsággal sújthatja. Ez utóbbi, mérlegelést engedő lehetőséggel a törvényszék nem élt, ezzel együtt a további bizonyítást maga is helyesen szükségesnek ítélte, és az ennek során keletkezett bizonyítékokat ugyancsak bevonta a bizonyítéki körbe.

[24] Az eljárási szabályok maradéktalan, többszemponútú vizsgálatának eredményeként megalapozottan foglalt állást és sorakoztatta fel érveit az ítéletben a TIGY során beszerzett lehallgatási anyag felhasználhatóságával kapcsolatosan is. E körben tett megállapításaival az ítéltábla mindenben egyetértett.

[25] A védelem további tanúk kihallgatására is indítványt tett, mely indítványokat a törvényszék utóbb sem a vád, sem a védelem részéről nem sérelmezve elutasította, a tényállás alapjaiban az általa elfogadott könyvszakértői vélemény, az egyéb rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, tanúvallomások, vádlottak gazdasági társaságaival szemben folytatott adóhatósági vizsgálat során keletkezett iratanyag, a lehallgatás anyag adatain, megállapításain alapszik.

[26] A Be. 591.§ (2) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálja az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítva, ha a fellebbezést kizárólag a Be. 583.§ (3) bekezdése alapján jelentették be.

[27] Ekként II., III. IV.r. vádlottak esetében, illetve I.r. vádlott vonatkozásában is a [20], [79]-[81] bekezdésekben írt megállapítások kivételével az ítéltábla az elsőfokú ítéleti tényállást vette alapul a felülbírálat során.

[28] Terhelt3 III.r. vádlott védője a fellebbezésben támadta az ítéleti tényállás megalapozottságát is, ennyiben, ahogy fentebb már az ítéltábla utalt rá, túlterjeszkedett a fellebbezés korlátain, melyre a Be. 584.§ (3) bekezdés b) pontja értelmében nem volt törvényes lehetősége, ezért a fellebbezés e részében felhozott hivatkozásokat az ítéltábla nem vizsgálta, nem vizsgálhatta.

[29] Ezzel együtt az elsőfokú ítéletet személyi részében Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában az ítéltábla a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja szerint, az iratok alapján azzal egészíti ki, hogy Terhelt4 IV. r. vádlottat a Győri Járásbíróság a 2022. október 26. napján jogerős Bpk.883/2022/5. szám alatti ítéletével zaklatás vétsége miatt 1 év 10 hónapi végrehajtásában három évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte és elrendelte pártfogó felügyeletét. Megszüntette a Győri Járásbíróság Bpk.1060/2021/3. szám alatti határozatával elrendelt próbára bocsátást.

[30] Terhelt1 I.r. vádlott vonatkozásában a törvényszék az ítélet indoklásában iratszerűen mutatta be és értékelte azokat a bizonyítékokat, amelyekből az I., II. és IV.r. vádlott közt létrejött, a bünszövetség kritériumait adó megállapításokat tudta levonni. E bizonyítékok közt meghatározó szerep jutott Terhelt4 IV.r. vádlott nyomozás során tett és tárgyaláson is fenntartott vallomásának. Ebben a IV.r. vádlott részletesen nyilatkozott a Kft1. alapításának, működésének körülményeiről, az I. és II.r. vádlott abban betöltött konkrét szerepéről. Figyelemmel volt a bíróság arra is, hogy ezen előadás ismeretében I.r. vádlott arra semmiféle észrevételt nem tett, nem cáfolta, nem vitatta azt ott tett megállapításokat. Emellett a tanúvallomások és a telefon-lehallgatási anyag tükrében is vizsgálta IV.r. vádlott vallomásának hitelességét. Ezen bizonyítékok Be-szerű mérlegelésének eredményeként a tényállás lényegében e részében is megalapozott. Arra azonban az ítéltábla megítélése szerint a törvényszék által elfogadott bizonyítékokból,- köztük Terhelt4 IV.r. vádlott vallomása alapján sem - ítéleti bizonyossággal nem vonható következtetés, miszerint IV.r. vádlottat a Kft1. alapítására I. és II.r. vádlottak bírták rá, a cégalapítás szándéka eleve hiányzott IV.r. vádlott vonatkozásában. Nyilatkozatából csupán az következik egyértelműen, hogy úgy a cég létrehozásában, mint annak működtetésében I. és II.r. vádlott a segítségére volt a tényállásban írtak szerint. Ennyiben pontosította a másodfokú bíróság az ítélet [20] bekezdését tehát akként, hogy nem az I. és II.r. vádlottak rábírására, hanem segítségével hozta létre Terhelt4 IV.r. vádlott a Kft1-t.

[31] A tényállás alapján okszerűen vont következtetést az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére.

[32] A cselekmény minősítése és az ehhez fűzött jogi indoklás is mindenben megfelel a vonatkozó anyagi jogi szabályozásnak. Az elsőfokú bíróság a költségvetést károsító bűncselekmények esetében a cselekmények minősítésekor pontosan lekövette a jogszabályi háttérből adódóan, annak megfelelően kialakult bírói gyakorlatot, mely szerint ezen bűncselekmény tettese az adóalany vezető tisztségviselője, míg a bűncselekmény elkövetéséhez segítséget nyújtó személy e cselekményért, mint annak bűnsegédje tartozik felelősséggel. A másodfokú bíróság által pontosított tényállásból következően helyes ekként I. és II. r. vádlottak részesi cselekményének minősítése is. A költségvetési csalás büntette vonatkozásában az adott tények

birtokában helytállóan vont le azt a következtetést is az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottak azt rendszeres haszonszerzésre törekedve, vagyis üzletszerűen követték el, mely minősítő körülmény megállapítása a kialakult bírói gyakorlat szerint törvényi egységbe tartozó, egy cselekményként értékelt több részcselekményből álló bűncselekmény esetében is lehetséges van. A Kft1. vonatkozásában megállapított költségvetési csalás vonatkozásában nem tévedett, amikor a bünszövetségben történt elkövetést, mint minősítő körülményt is megállapította. A

ma is kötelező érvényű IV. számú Büntető Elvi Döntés iránymutatásainak megfelelően vizsgálva a vonatkozó tényállást, abból a bünszövegség valamennyi kritériuma kiolvasható.

[33] A Kft1. 2014. február és november közt folytatott gépkocsi értékesítést. 2014. I. negyedévében a cég 21.000 Ft adókülönbötet vallott be, majd június 30-ig „0” bevallást tett, azt követően adóbevallási kötelezettségének nem tett eleget. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a vádlottak szándéka kezdettől fogva adóelkerülésre, vagyis költségvetési csalás megvalósítására irányult a tényállásban írt feladatok, meghatározott tevékenységek egymás közti leosztása, bonyolítása révén. A hónapokon át tartó együttműködés alapján levonható az a következtetési is, hogy a vádlottak még ha nem is konkrétan, de a meghallgatási anyagból is kitűnően hallgatólagosan megállapodtak abban, hogy az egyes bevallási időszakokra eső ÁFA-t a Kft1. nem vallja be, illetve nem fizeti meg. A bűncselekmény elkövetésére irányuló előzetes megállapodás tehát a BH.2017.253. számú eseti döntésre is figyelemmel adott. Annak végrehajtása pedig a vádlottak szoros együttműködése mellett ment végbe. A bünszövegségi minősítés megállapítását az a körülmény sem zárja ki a BH.2018.244. és BH. 2015.215. számú eseti döntésekből következően, hogy a költségvetési csalás természetes egységet képez.

[34] Ebből következően a költségvetési csalás vonatkozásában eltérő minősítésre, a bünszövegség, mint minősítő körülmény mellőzésére nem kerülhetett sor, mint ahogy nem kellett változtatnia a másodfokú bíróságnak a további cselekmények minősítésén, rendbeliségén sem, tekintve, hogy azok is megfeleltek a büntető anyagi jogi szabályoknak.

[35] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket lényegében helyesen tárta fel valamennyi vádlott vonatkozásában. Az adott minősítést figyelmen kívül hagyva kétszeresen értékelte a szervezett elkövetést I.r. és a rendszeres haszonra törekvést valamennyi vádlott esetében. Az ezekre, mint súlyosító körülményekre utalást ezért az ítéltábla mellőzte, tekintve, hogy értékelést nyertek a költségvetést károsító bűncselekmény kapcsán, mint annak minősítő körülményei. Ezzel szemben a másodfokú bíróság a vádlottak vonatkozásában további súlyosító körülményként vette figyelembe a hasonló jellegű bűncselekmények ítélezési területén és országos szinten tapasztalható gyakoriságát.

[36] Ahogy arra a törvényszék is utalt az indoklásban, a vádlottak terhére rótt bűncselekmények jelentős tárgyi súlyúak, nyilvánvaló, hogy időszerű elbírálás esetén az elsőfokon alkalmazott büntetések szóba sem jöhettek volna. Az elsőfokú bíróság a joghátrány meghatározásakor -helyesen - figyelemmel volt az Európai Unió alapelveiben, emberi jogokban (Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkely), illetve Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikkében meghatározott ésszerű határidőn belüli elbírálás követelményére, melynek ez a mintegy 8 év tartamú eljárás semmiképpen nem felelt meg. A jelentős időmúláson túl a vádlottak mellett szólt még büntetlen előéletük, megbánásuk, az okozott vagyoni hátrány egy részének megtérítése is. Az eljárás elhúzódása azon túl, hogy a vádlottak számára teherként jelentkezett ugyanakkor egyben lehetőséget biztosított arra, hogy a bűncselekmény elkövetése óta tanúsított életvitelükkel bizonyítsák érdemességüket méltányosabb joghátrány alkalmazására is. Ezeket a körülményeket értékelve az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok tényleges szabadságelvonás nélkül is elérhetők esetükben. Olyan körülményt az ítéltábla sem észlelt egyik vádlott vonatkozásában sem, mely e következtetést alaptalanná tenné, mindenképpen az adott büntetés súlyosítását indokolná. A kiszabható maximális tartaman meghatározott szabadságvesztések és I-III.r.

vádott esetében ugyancsak maximális idejű, IV. r. vádlott vonatkozásában is hosszabb próbaidő az alkalmazott pénzbüntetéssel és foglalkozástól eltiltással együtt komoly visszatartó erővel bíró büntetések, azok súlyosítását az ítéltábla ezért nem látta szükségesnek, ebből következik azonban, hogy azok enyhítésére sem kerülhetett sor.

[37] Helytállóan hivatkozott a fellebbviteli főügyészség képviselője arra, hogy az elsőfokú bíróság ugyan magatartási szabályként további összegek megtérítésére kötelezte a vádlottakat, elmulasztott rendelkezni az ezt megalapozó pártfogó felügyelet elrendeléséről.

[38] A Btk. 71.§ (2) bekezdése lehetőséget biztosít a bíróság számára, hogy a pártfogó felügyelet céljának elérése érdekében külön magatartási szabályként kötelezettségeket vagy tilalmakat írasson elő. Kétségtelen, hogy ezek köréről az adott törvényhely példálózó felsorolást tartalmaz, tehát lényegében a bíróságra bízza a konkrét magatartási szabály meghatározását. Ugyanakkor jelen esetben a bíróság még, ha annak teljesítését a vádlottak előzetesen vállalták is- mely eljárás önmagában nehezen illeszthető a büntetéskiszabás keretébe- egyrészt olyan összeg megfizetésére kötelezte a vádlottakat, melynek megfizetésére kötelezésről a NAV már határozott az adott gazdasági társaságok vonatkozásában folytatott adóvizsgálat eredményeként. A Be. 56.§ (4) bekezdése értelmében éppen ezért a költségvetést károsító bűncselekmények esetén polgárjogi igényként sem érvényesíthető az az igény, amelynek érvényesítésére a polgári peres eljáráson kívüli egyéb eljárás - különösen közigazgatási hatósági, adó- valamint

vámhivatali eljárás- áll rendelkezésre. A büntetőügy keretében tehát nincs jogszabályi alapja annak, hogy a bíróság „quasi” kártérítésre kötelezze a vádlottakat pártfogó felügyelet magatartási szabályaként előírva mindezt számukra. Másrészt a magatartási szabály megszegése, vagyis jelen esetben az adott összeg megfizetésének bármely, akár a terheltől kívül álló - okból történő elmaradása a Btk. 87.§ c) pontja értelmében a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásnak elrendelését eredményezhetné, amely összeegyeztethetetlen a büntetési elvekkel. Ezért az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a vádlottak vonatkozásában a pénzösszegek megfizetésére irányuló magatartási szabályokat előíró rendelkezéseket mellőzte. Pártfogó felügyelet elrendelését a próbaidő eredményes elteltének elősegítéséhez egyik vádlott vonatkozásában sem találta szükségesnek és indokoltnak.

[39] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú eljárás befejezéséig felmerült bűnügyi költség számításakor a törvényszék hibát vétett, ennek korrekciója mellett az ítélet további törvényes rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta pontosítva egyben az ítélet sorszámát, a tárgyalási napok feltüntetését és rögzítve I. és II.r. vádlottak időközben megváltozott személyazonosító igazolványának számát.

[40] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 613.§ (1) bekezdése és a Be. 574.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[41] Megfelelő adatok hiányában nem hozott döntést a NAV által lefoglalt 24 db gépkocsi időközbeni értékesítéséből befolyt összeg jogi sorsát illetően, erre az elsőfokú bíróság által, egyszerűsített felülvizsgálati eljárás keretében kerülhet sor a későbbiekben.

Győr, 2022. november 15.

Dr. Széplaki László sk.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára sk.

Dr. Élő András

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és a Győri Törvényszék 2022. június 01. napján kelt 21.B.162/2019/339. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2022. november 15.

Dr. Széplaki László sk.

a tanács elnöke